

Aan de hand van voorbeelden uit hun dagelijkse praktijk schrijven drie dierenartsen over diergezondheid in de vleesveehouderij. Om en om beschrijven John Campe, Piet De Meuter en René Bemers maandelijks vastgestelde ziektebeelden, uitgevoerde behandelingen en/of mogelijke preventiemaatregelen.

Blaasgruis in de urine aanleiding voor verstopte penis

Verstopping urinewegen

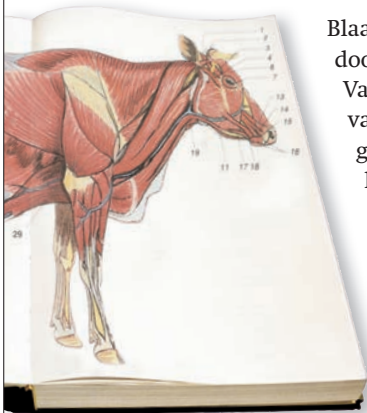
Afgelopen weekend werd ik door een veehouder geroepen. Hij behandelde al twee dagen een stierkalf van ongeveer vijf maanden en zijn gezondheid wilde maar niet verbeteren. Hij dacht dat het ging om een longaandoening.

Het dier lag neer, kon amper recht staan en vertoonde een zeer slome indruk. Het dier had een te lage temperatuur van 37,7 graden Celsius. De ademhaling was vrij normaal. Er waren geen maagdarmluiden te horen, het dier had ook geen mest meer gemaakt, maar bovenal voelde de penis droog aan. De buik voelde slap aan. Ik dacht aan een gesprongen blaas of een verstopte penis met ileus (het stil liggen van het spijsverteringsstelsel door pijn of andere stoornissen) tot gevolg.

Er werd besloten om het dier te opereren om het enige kans op overleven te geven. Na een injectie in de nek en een epidurale ruggenprik werd het dier in zijligging gebracht. De rechterflank werd geschoren en ontsmet. Bij incisie van de buikwand viel op dat de darmen normaal aanvoelden, maar dat de blaas zeer strak gespannen was. Wellicht zat de urinebuis in de penis verstopt. De buikwand werd gehecht en het dier werd gedraaid. De bilnaad werd geschoren en ontsmet. Een vijftiental centimeter onder de anus werd er een overlangse incisie in de bilnaad aangebracht. Hierlangs werd de penis opgezocht, doorgesneden en naar achteren omgeplooid. Na het vasthechten van de penisstomp in de wond, kwam er urine uitgesijpeld. De wond werd gehecht en ik gaf het kalf Buscopan en pijnstillers. De dag erna was het dier alerter, maar nog niet helemaal fit. Door rectale massage van de penis kon het dier goed urineren. Helaas, ondanks de intense zorgen van de veehouder, stierf het kalf twee dagen later.

De encyclopedie blaasgruis

Blaasgruis is een onderschatte doodsoorzaak bij jonge stiertjes. Vaak gaat het om individuele gevallen, maar af en toe komen dergelijke problemen meer in een koppel voor.

De vorming van nier- of blaasstenen heet urolithiasis. Het zogenaamde blaasgruis ontstaat wanneer zouten in de urine uitkristalliseren.

Het blaasgruis bestaat uit kristallen waarvan de sa-

menstelling kan verschillen. De oorzaken van blaasgruis zijn vaak te herleiden tot onvoldoende wateropname of een onevenwichtige mineralensamenstelling van het rantsoen en daardoor in de urine. De aan elkaar geklitte kristallen kunnen de urinewegen blokkeren. Aangezien urinevorming een continu proces is, kan als gevolg van de verstopping overdruk ontstaan en vervolgens een ruptuur of breuk optreden ter hoogte van de penis of de blaas. Snel operatief ingrijpen is dan noodzakelijk.

Om blaasgruis bij jonge stieren te voorkomen, is het belangrijk om voldoende vers water aan te bieden. Onder meer een voldoende debiet van de watervoorziening kan helpen. Ook rantsoenaanpassingen kunnen soelaas bieden.